

פרשת תצוה

<u>בגדי כהן הדיוט</u>	<u>בגדי כהן גדול</u>
(1) כותנת	(1) כותנת
(2) מגבעת	(2) מצנפת
(3) אבנט	(3) אבנט
(4) מכנסים	(4) מכנסים
	(5) אפוד
	(6) חושן
	(7) מעיל
	(8) ציץ

שמות פרק כח

(א) **ואתה הקרב אליך את אהרן אחיך ואת בניו אתו מתוך בני ישראל לכהנו לי** אהרן נדב ואביהוא אלעזר ואיתמר בני אהרן: (ב) **ועשית בגדי קדש לאהרן אחיך לכבוד ולתפארת:** (ג) ואתה תדבר אל כל חכמי לב אשר מלאתי רוח חכמה **ועשו את בגדי אהרן** לקדשו לכהנו לי: (ד) ואלה הבגדים אשר יעשו חשן ואפוד ומעיל וכתנת תשבץ מצנפת ואבנט ועשו בגדי קדש לאהרן אחיך ולבניו לכהנו לי: (ה) והם יקחו את הזהב ואת התכלת ואת הארגמן ואת תולעת השני ואת השש: (ו) ועשו את האפד זהב תכלת וארגמן ותולעת שני ושש משזר מעשה חשב [...]: (ז) ועשית חשן משפט מעשה חשב כמעשה אפד תעשנו זהב תכלת וארגמן ותולעת שני ושש משזר תעשה אותו [...]: (ח) ועשית את מעיל האפוד כליל תכלת [...]: (ט) ועשית ציץ זהב טהור ופתחת עליו פתוחי חתם קדש לד': (י) ושמרת אתו על פתיל תכלת והיה על המצנפת אל מול פני המצנפת יהיה [...]: (יא) ושבצת הכתנת שש ועשית מצנפת שש ואבנט תעשה מעשה רקם: (יב) **ולבני אהרן** תעשה כתנת ועשית להם אבנטים ומגבעות תעשה להם לכבוד ולתפארת: (יג) **והלבשת אתם את אהרן אחיך ואת בניו אתו ומשחת אתם ומלאת את ידם וקדשת אתם וכהנו לי:**

(יד) ועשה להם מכנסי בד לכסות בשר ערנה ממתנים ועד ירכים יהיו: (טו) והיו על אהרן ועל בניו בבאם אל אהל מועד או בגשתם אל המזבח לשרת בקדש ולא ישאו עון ומתו חקת עולם לו ולזרעו אחריהם:

שמות פרק כט

(כט) וּבְגָדֵי הַקֹּדֶשׁ אֲשֶׁר לְאַהֲרֹן יִהְיוּ לְבָגְיוֹ אַחֲרָיו לְמִשְׁחָה בָּהֶם וּלְמִלֵּא בָם אֶת יָדָם : (ל) שְׂבָעַת יָמִים וּלְבָשֶׁם הַכֹּהֵן תַּחֲתָיו מִבְּגָיו אֲשֶׁר יָבֵא אֶל אֹהֶל מוֹעֵד לְשֵׁרֵת בַּקֹּדֶשׁ :

רמב"ן על שמות פרק כח פסוק ב

(ב) לכבוד ולתפארת שיהיה נכבד ומפואר במלבושים נכבדים ומפוארים, כמו שאמר הכתוב כחתן יכהן פאר (ישעיה סא י), כי אלה הבגדים לבושי מלכות הן, כדמותן ילבושו המלכים בזמן התורה, כמו שמצינו בכתנת ועשה לו כתנת פסים (בראשית לו ז), שפירושו מרוקמת כדמות פסים, והיא כתנת תשבץ כמו שפירשתי (לעיל כה ז), והלבישו כבן מלכי קדם וכן הדרך במעיל וכתנת, וכתוב ועליה כתנת פסים כי כן תלבשנה בנות המלך הבתולות מעילים (ש"ב יג יח), ופירושו כי עליה כתנת פסים נראית ונגלית, כי המנהג ללבוש בנות המלך הבתולות מעילים שתתעלפנה בהן, ונמצא שכתנת הפסים עליה מלבוש עליון, ולכן אמר וכתנת הפסים אשר עליה קרעה :

והמצנפת ידועה גם היום למלכים ולשרים הגדולים, ולכן אמר הכתוב בנפול המלכות הסר המצנפת והרם העטרה (יחזקאל כא לא), וכן כתוב וצניף מלוכה (ישעיה סב ג), וכך יקראם הכתוב פארי המגבעות (להלן לט כח), וכתוב פארי פשתים יהיו על ראשם (יחזקאל מד יח), שהם פאר ושבח למכתירים בהם והאפוד והחשן לבוש מלכות, כענין שכתוב והמניכא די דהבא על צוארך (דניאל ה טז) והציץ נזר המלכים הוא, וכתוב (תהלים קלב יח) יציץ נזרו והם זהב וארגמן ותכלת, וכתוב (שם מה יד) כל כבודה בת מלך פנימה ממשבצות זהב לבושה, וכתוב (דניאל ה טז) ארגוונא תלבש והמניכא די דהבא על צוארך והתכלת גם היום לא ירים איש את ידו ללבוש חוץ ממלך גוים, וכתוב (אסתר ח טו) ומרדכי יצא מלפני המלך בלבוש מלכות תכלת וחור ועטרת זהב גדולה ותכריך בוץ וארגמן, והתכריך הוא המעיל שיעטף בו :

ועל דרך האמת, לכבוד ולתפארת, יאמר שיעשו בגדי קדש לאהרן לשרת בהם לכבוד השם השוכן בתוכם ולתפארת עזם, כדכתיב (תהלים פט יח) כי תפארת עזמו אתה וכתוב (ישעיה סד י) בית קדשנו ותפארתנו אשר הללוך אבותינו, וקדשנו הוא הכבוד ותפארתנו תפארת ישראל, ועוד נאמר (תהלים צו ו) עוז ותפארת במקדשו, וכן לפאר מקום מקדשי ומקום רגלי אכבד (ישעיה ס יג), שיהיה מקום המקדש מפואר בתפארת, ומקום רגליו, שהוא מקום בית המקדש, מכובד בכבוד השם וכן ובישראל יתפאר (שם מד כג), שיהיה מראה ומיחד בהם תפארתו, וכן אמר למטה גם בבגדי הבנים כלם לכבוד ולתפארת (להלן פסוק מ), ואמר בקרבנות יעלו על רצון מזבחי ובית תפארתי אפאר (ישעיה ס ז) והנה המזבח רצונו, והכבוד בית תפארתו והיו הבגדים צריכין עשייה לשמן, ויתכן שיהיו צריכין כוונה, ולכן אמר ואתה תדבר אל כל חכמי לב אשר מלאתי רוח חכמה, שיבינו מה שיעשו וכבר אמרו (יומא סט) דמות דיוקנו מנצח לפני בבית מלחמתי :

ראב"ע כח, ד

ולא הזכיר בפסוק הזה שהוא סופר בגדי כהונה את ציץ נזר הקדש. כי אינו בגד. וקדמונינו הזכירו בעבור הרבים שמונה בגדי כהונה.

בראשית ג'

(ו) וַתֵּרָא הָאִשָּׁה כִּי טוֹב הָעֵץ לְמַאֲכָל וְכִי תֵאֱנֹה הוּא לְעֵינַיִם וְנִחְמַד הָעֵץ לְהַשְׁכִּיל וַתִּקַּח מִפְּרִיו וַתֹּאכַל וַתִּתֵּן גַּם לְאִישָׁהּ עִמָּהּ וַיֹּאכַל: (ז) וַתִּפְקַחְנָה עֵינֶי שְׁנֵיהֶם וַיִּדְעוּ כִּי עִרְמָם הֵם וַיִּתְּפְרוּ עֲלֵהּ תֵאֱנֹה וַיַּעֲשׂוּ לָהֶם חֲגָרֹת: [...] (כא) וַיַּעַשׂ ד' אֱלֹהִים לְאָדָם וּלְאִשְׁתּוֹ כְּתָנוֹת עוֹר וַיַּלְבְּשֵׁם:

ספר ליקוטי הלכות או"ח - הלכות ציצית הלכה ה

(י) כִּי הַבְּגָדִים שֶׁלְבַשׁ יַעֲקֹב אָז הֵם הָיוּ בְּגָדֵי אָדָם הֵרָאשׁוֹן שֶׁעָשָׂה לָהֶם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אַחֵר הַחֲטָא, (עיין פרקי דרבי אלעזר פרק כד), כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (בראשית ג), "וַיַּעַשׂ ה' אֱלֹהִים לְאָדָם וּלְאִשְׁתּוֹ כְּתָנוֹת עוֹר וַיַּלְבְּשֵׁם". וּמֵאֵלוֹ הַבְּגָדִים שֶׁעָשָׂה הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְאָדָם, מִשֵּׁם נִמְשָׁכִין כָּל הַבְּגָדִים שֶׁבְּעוֹלָם, וְכָל הַבְּגָדִים שֶׁבְּעוֹלָם כְּלוּלִים בְּמִצְוֹת צִיצִית שֶׁתְּלוּיָהּ בַּבְּגָדִים, שֶׁהוּא חֵיוֹת וְשָׂרֵשׁ וַתִּקּוֹן כָּל הַבְּגָדִים שֶׁבְּעוֹלָם, כִּי אַחֵר הַחֲטָא עָשָׂה לָהֶם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּגָדִים שֶׁהֵם בְּחִינַת צִיצִית, שֶׁהֵם כְּלוּלִיּוֹת הַבְּגָדִים דְּקִדְשָׁה,

ספר עקידת יצחק - שער נא:

וכבר ראינו בתחלת ברוא אלהים אדם אמר (בראשית ב, יח) לא טוב היות האדם לבדו, וראה לעשות עזר כנגדו להשלים טובו. ואחרי כן לא די שלא הועילה לו, אבל היתה לו למכשול ולפוקה ללבוש בגדים פחותים וקלים, כמו שנאמר (שם ג, ז) ויתפרו עלה תאנה ויעשו להם חגורות, עד שעשה להם האל יתעלה בגדי ישע, דכתיב (שם, כא) ויעש ה' אלהים לאדם ולאשתו כתנות עור וילבישם, ותרגם אנקלוס כיתונין דיקר. ובספרו של רבי מאיר כתנות אור (בראשית רבה פרשה כ, יב). וכבר כתבנו שם בשער תשיעי, מה שיאות לפי הכוונה שם. אמנם עתה נרצה בזה, שעקר ההדר והיופי המגיע לאדם הוא מאלה הבגדים אשר יתקנם לעצמם על פי מדותיהן של בגדי אהרון ובניו, כי הם באמת בגדי ישע ומעיל צדקה לבא בהם אל הקדש פנימה:

ויקרא פרק ה'

(א) וַיְדַבֵּר ד' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר: (ב) צוֹ אֶת אֶהֱרֹן וְאֶת בָּנָיו לֵאמֹר זֹאת תֹּוֹרַת הָעֵלָה הוּא הָעֵלָה עַל מוֹקְדָה עַל הַמִּזְבֵּחַ כָּל הַלֵּילָה עַד הַבֹּקֶר וְאִשׁ הַמִּזְבֵּחַ תִּוְקַד בּוֹ: (ג) וְלִבְשׁ הַכֹּהֵן מִדּוֹ בַד וּמִכְנָסֵי בַד יַלְבֹּשׁ עַל בְּשָׂרוֹ וְהָרִים אֶת הַדָּשָׁן אֲשֶׁר תֹּאכַל הָאֵשׁ אֶת הָעֵלָה עַל הַמִּזְבֵּחַ וְשָׂמוּ אֶצֶל הַמִּזְבֵּחַ: (ד) וּפָשַׁט אֶת בְּגָדָיו וְלָבַשׁ בְּגָדִים אֲחֵרִים וְהוֹצִיא אֶת הַדָּשָׁן אֶל מַחוּץ לְמַחֲנֶה אֶל מְקוֹם טְהוֹר:

ויקרא פרק טז'

(א) וַיְדַבֵּר ד' אֶל מֹשֶׁה אַחֲרֵי מוֹת שְׁנֵי בְנֵי אֱהֲרֹן בְּקִרְבָּתֶם לִפְנֵי ד' וַיִּמְתּוּ: (ב) וַיֹּאמֶר ד' אֶל מֹשֶׁה דַּבֵּר אֶל אֱהֲרֹן אַחִיד וְאֵל זָבָא בְּכָל עֵת אֶל הַקֹּדֶשׁ מִבֵּית לְפָרְקֵת אֶל פְּנֵי הַכַּפְּרֹת אֲשֶׁר עַל הָאָרֹן וְלֹא יָמוּת כִּי בְעֵנֹן אֲרָאָה עַל הַכַּפְּרֹת: (ג) בְּזֹאת יָבֹא אֱהֲרֹן אֶל הַקֹּדֶשׁ בְּפָרֹן בֶּן בֶּקָר לְחֻטָּאת וְאֵיל לְעֹלָה: (ד) כִּתְּנֵת בֶּד קֹדֶשׁ וּמְכַנְּסֵי בֶד יִהְיוּ עַל בְּשָׂרוֹ וּבְאַבְנֵט בֶּד יִחַגֵּר וּבְמִצְנֶפֶת בֶּד יִצְנֹף בְּגָדֵי קֹדֶשׁ הֵם וְרַחֵץ בַּמַּיִם אֶת בְּשָׂרוֹ וּלְבָשָׂם:

"אסתר - דכתיב "יהי ביום השלישי ותלבש אסתר מלכות" (אסתר ה א) בגדי מלכות מיבעי ליה!
(בגדי מלכות היה צריך לכתוב?) אלא: שלבשתה רוח הקדש" (מגילה יד ע"א)

ספר דגל מחנה אפרים - פרשת צו ד"ה והכהן

וזהו (בראשית רבה כ', כ"ט) בתורתו של ר' מאיר כתיב כתנות אור באל"ף מחמת שתורתו היה כולו אור, וזהו ותלבש אסתר מלכות ששמעתי מאמ"ז זללה"ה [...] וזהו (אסתר ה', א') ויהי ביום השלישי שקשרה עצמה באהבה ביום השלישי שהוא יעקב שהוא מידת אמת וידעה שיש הסתרה ותלבש אסתר מלכות ויצאה ממלבושי גשמיות ולבשה לבושי אור וזהו ומרדכי יצא בלבוש מלכות והבן:

